

Ook de smienten zijn in dit jaargetijde niet uit deze polder weg te denken. Het aller spannendste was eigenlijk wel of we de dwerggans en misschien één of meerdere roodhalsganzen zouden aantreffen.

Helaas er waren geen bijzondere ganzen te spotten. Ze hebben er wellicht gezeten, maar onze teelelenzen hebben geen doel getroffen. Wel leuk was de enorme hoeveelheid brandjes. Uiteindelijk denken we dat er wel tussen de acht á tienduizend brandganzen zaten. Ruim vijftienvintig wulpen vlogen onrustig heen en weer. Daarentegen was een groep knobbelzwanen lekker relaxed aan het grazen. Midden in het gebied kwamen we al struinend door het gras een groep van ongeveer twintig kramsvogels tegen, terwijl onze jongste telg van de groep, Jonathan, ons op zes overvliegende veldleeuweriken wees. Daarbij was het wel lekker dat we even het kenmerkende tjrrrup, tjrrrup hoorden. Weer een stop verder in het gebied was daar nog even een fantastische blik op een volwassen plukkende slechtvalkman. Onverstoord plukte hij een onbekende prooi helemaal kaal. Zo kaal dat zelfs voor de zenuwachtig wachtende kraaien nagenoeg niets meer over bleef.

Om af te sluiten had ik graag nog een kleine polder, de Sint Anthonypolder, ten noorden van de Polder het Oudeland van Strijen willen doorkruisen, maar helaas was de tijd op. We zijn terug naar de pont gereden en konden terugkijken op een fantastische dag, met spectaculaire en leuke waarnemingen. Allen bedankt en tot de volgende excursie.

Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2013.

door Hans op den Dries

In het weekend van 5 en 6 januari 2013 heeft de VWG de roofvogels voor de zeventiende achtereenvolgende keer geteld op het eiland Voorne-Putten.

De weersomstandigheden waren matig. Het was zwaar bewolkt en hier en daar enigszins nevelig. Gelukkig bleef de voorspelde mist uit, want als er mist was opgekomen, zou de telling zeker geen succes zijn geworden. De temperatuur lag rond de 7°C. Er was weinig wind (tot kracht 3) vanuit het westen. Een paar gebieden zijn op zondag geteld. Het weer was toen zeker beter, de zon scheen, maar de temperaturen waren ongeveer gelijk. Tot aan deze telling was het in onze regio amper winter geweest. Slechts enkele dagen, begin december, kenden lichte vorst tot -3°C.

De tellingen hebben plaatsgevonden tussen 8.50 uur en 17.20 uur. Zondag was het iets rustiger en met iets meer zon. De temperatuur was rond de 9 °C

Een aantal van de tellers heeft te voet of met de fiets de gebieden doorkruist. De rest heeft omwille van de afstand de auto moeten nemen.

In verband met de afwezigheid van een teller is de omgeving van Spijkenisse niet geheel geteld. Een deel is opgevangen door Peter Ganzeboom, waardoor er maar een klein gaatje is gevallen. Ook dit jaar zijn er (maar) zeven soorten geteld. Het smelleken was daarbij de minst algemene. De buizerd was daarentegen de meest algemene. Dit beeld voldeed ook een beetje aan de verwachting, omdat er in de periode voor de telling al veel buizerds waren gezien.

Het totaal aantal roofvogels dat dit seizoen geteld is bedraagt 310. Vreemd genoeg is dit dan weer niet het hoogste aantal roofvogels over alle getelde jaren, want in januari 2006 zijn er, mede dankzij het hoge aantal sperwers (22), torenvalken (63) en zelfs smellekens (7), 333 roofvogels geteld.

De resultaten:

Het topjaar van 2006 zal niet gauw overtroffen worden, maar het aantal buizerds was geweldig. Met 234 exemplaren is dit ver boven het gemiddelde, sterker nog dit is het hoogste aantal in alle getelde jaren (1998-2013). We mogen er dan ook vanuit gaan dat de winterpopulatie behoorlijk is aangevuld door soortgenoten die afkomstig zijn uit het noorden. Op de tweede plaats staat de torenvalk (39 exemplaren). Dat lijkt veel, maar voorafgaand aan de telling hadden we toch de indruk dat dit aantal hoger zou moeten zijn. Topjaren waren tot nu toe 2001 en 2006 (respectievelijk 67 en 63 valken). Beide hiervoor genoemde soorten zijn, ook in het broedseizoen, de meest algemene roofvogels van het gebied.

Terwijl we het recordaantal haviken (13) van 2012 hebben geëvenaard, werden er wederom weer zeer weinig sperwers (10) waargenomen. Het was er dan weliswaar één meer dan vorig jaar, en dus ook tegelijkertijd één meer dan 1998, 2005 en 2007, maar het blijft een angstvallig laag aantal. Voor wat betreft de havik ligt het gemiddelde nu op net iets minder dan 5, dit lag tot vorig jaar net iets boven de 4. Blijkbaar kan deze grote, snelle en krachtigste roofvogel van ons gebied zich in onze omgeving zeer goed redden. Het is het vierde achtereenvolgende jaar dat we een zeer laag aantal sperwers hebben waargenomen. Het gemiddelde van de sperwer is dus sinds de laatste vier jaar behoorlijk gekelderde. Zat dit vier jaar geleden nog op 16, na deze telling is die gezakt naar iets meer dan 14,5. De sperwer heeft het dus blijkbaar moeilijker dan de havik. De jaren 2002 en 2008 blijven dus topjaren (respectievelijk 27 en 26) die het gemiddelde nog relatief hoog houden. De slechtvalk heeft met 7 exemplaren weer boven gemiddeld gescoord. Na een lange reeks van tussen de 1 en 4, met twee uitschieters in 2007 (11) en 2011 (9), is dit aantal ook weer een lichte uitschieter. De slechtvalk heeft het de laatste jaren goed gedaan, maar afgelopen jaar is tijdens de jaarlijkse wintervogeltelling slechts één keer een slechtvalk (dec. 2013, 1ste jaars) waargenomen, terwijl voorgaande jaren dit aantal eerder op twee dan op één zat. Daarnaast zijn er wel regelmatig onvolwassen vogels gemeld, maar dit kunnen exemplaren zijn van de noordelijke gelegen delen van Scandinavië. De slechtvalk blijft als volwassen vogel in zijn eigen omgeving in de broedgebieden hangen en de onvolwassen vogels zwerven tot verder dan 100 km van de nestplaats uit.

Gelukkig was deze winter weer een smelleken gezien. Meestal worden er één tot drie exemplaren gezien, maar in 2006 werd een extreem hoog aantal gezien, namelijk zeven. Deze kleinste rover van ons gebied is rap en een heimelijke jager. Hij komt laag over het land en als een sperwer boven de begroeiing op zijn prooi af. Als het smelleken eenmaal beet heeft, laat hij niet gauw meer los en zal hij zijn prooi krانig verdedigen.

De kiekendieven vielen dit jaar in zijn geheel tegen.

We hebben niet één bruine kiekendief waargenomen en maar zes blauwe kiekendieven. Slechts bij één van deze vogels was enige onduidelijkheid, maar uiteindelijk is besloten dat het toch een blauwe kiekendief moest zijn. De afstand was groot en de vogel liet zich maar zeer kort zien. De blauwe kiekendiefslaaplaatstelling, die Henk Dries elk jaar weer als extra onderdeel bij het Groene Strand uitvoert, viel met één blauwe kiekendief net als vorig jaar erg tegen.

Het aantal ligt net onder het gemiddelde dat op iets minder dan acht ligt. De jaren 2010 (15), 2011 (17) en 2012 (15) waren de absolute topjaren. Voor 2010 bleef het aantal telkens onder de tien exemplaren steken, dus heel extreem is het niet dat we dit jaar weer zeven exemplaren hebben geteld. (zie voor de grafieken onze website)

Vreemd genoeg zijn in Zeeland in het Verdronken Land van Saeftinghe gedurende de telperiode tientallen bruine en blauwe kiekendieven geteld. Wat de oorzaak is van dit verschil is mij niet duidelijk.

Tot slot wil ik graag nog even een paar leuke niet roofvogelwaarnemingen doorgeven. Enkele dodaars, grote zilverreiger (2), wilde zwaan (23), grote zaagbek (14), nonnetje (1♀), toendra rietgans (overvliegend), grote bonte specht en groene specht. Ree (4), haas (>30).
Alle tellers bedankt.

Gemengd nieuws

Oproep

Het bestuur zou heel graag in het bezit komen van de email-adressen van onze leden. We zijn bezig met het ontwikkelen van een digitale nieuwsbrief. Hiermee kunnen we u op de hoogte houden van actuele zaken als excursies en lezingen. Daarom graag een mail naar Marianne op den Dries, lunde06540@upcmail.nl. Vergeet u dan ook niet een eventuele wijziging in het adres te melden!

Sovon Vogelatlas

De komende jaren kammen honderden vogelaars iedere vierkante kilometer van Nederland uit op winter- en broedvogels. Een monsterklus, uitgevoerd door vrijwilligers. De actuele gegevens zijn onmisbaar voor bescherming en beheer van onze vogelrijke natuur. Ook in onze regio wordt sinds december 2012 druk geteld. De wintertellingen zijn inmiddels achter de rug. De broedvogelterritoria worden nu in kaart gebracht. Wie meer hierover wil lezen, kan kijken op www.vogelatlas.nl.

Leerlingen PENTA college doen stage in de natuur

Leerlingen van het PENTA college CSG Jacob van Liesveldt uit Hellevoetsluis hebben stage gelopen in het Grasweggebied. Zij werden daarbij begeleid door Sandy van den Ban en hebben er gedurende 30 uur allerlei werkzaamheden verricht.

Tijdens de werkzaamheden is de benodigde expertise door de verschillende werkgroepen geleverd. Zo was er een les van Eline Vis over paddenstoelen en in de bunker een les van Jan Alewijn Dijkhuizen over vleermuisonderzoek. Het onderstaande artikel is door de leerlingen geschreven en opgestuurd naar "Groot Hellevoet", ZHL en Landschapsbeheer Zuid-Holland (LBZH). Onder begeleiding van een vrijwilliger van Landschapsbeheer Zuid-Holland (LBZH) verrichtten de leerlingen van

het Jacob van Liesveldt: Rianca, Fabiënne en Gwen, de vorige maanden vrijwilligerswerk in het natuurgebied Natuurlijk Grasweggebied in Hellevoetsluis, gepacht door Zuid-Hollands Landschap (ZHL).

De werkzaamheden liepen uit tot muizenonderzoek, het schoonmaken van de muizenvallen, het vullen van de kapot gereden grond in de berm, het omzagen van bomen en de steunpalen van de bomen in de aanhangwagens van de tractor doen, paddenstoelen onderzoeken, het onderzoeken van de vleermuisbunker.